

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนที่เข้าใช้ หอสมุดแห่งชาติ ในช่วงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2526 ถึง วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2527 มีจำนวนทั้งสิ้น 620 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนี้ได้จากการคำนวณค่าเฉลี่ยต่อเนื่องของจำนวนผู้เข้าใช้ หอสมุดแห่งชาติทั้งหมดในปีงบประมาณ 2525 ปรากฏว่ามีจำนวนเฉลี่ยต่อเนื่องละ 78,840 คน แล้วนำไปเปิดตารางกลุ่มตัวอย่างสำเร็จของ Bureau of Research, New York State Division of Housing and Community Renewal (ประกอบ กรรณสูต 2525: 13 อ้างจาก Yamane 1970: 886) ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ ± 4 (กุภาคผนวก ฉ.2หน้า152 และ ช. หน้า153)

การสุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มแบบอุบัติเหตุการณ์ (Accidental Sampling) คือการสุ่มแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ตามห้องอ่านหนังสือต่าง ๆ ในวันราชการ วันเสาร์และวันอาทิตย์ ทั้งช่วงเช้าและบ่าย ตั้งแต่ วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2526 ถึง วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2527

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวการสร้างจากหนังสือและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักวิชาการและบรรณารักษ์ งานกิจกรรมห้องสมุด หอสมุดแห่งชาติ และศึกษาจากการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ

หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมห้องสมุด หอสมุดแห่งชาติ ตรวจสอบความเหมาะสม

แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ จำนวน 60 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืน ได้นำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและนำไปให้อาจารย์-ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ตามเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา การเป็นสมาชิกหอสมุดฯ และความดีในการเข้าใช้หอสมุดแห่งชาติ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเข้าร่วมกิจกรรม ตามเกี่ยวกับประเภทกิจกรรมที่เคยเข้าร่วม วิธีรับทราบข่าวการจัดกิจกรรม ความดีในการเข้าร่วมกิจกรรม สาเหตุที่เข้าร่วมกิจกรรม จุดประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรม ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม และปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรม ตามเกี่ยวกับความต้องการด้านแนวเรื่องกิจกรรม ความดีในการจัดกิจกรรม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม วันและเวลาที่จัดกิจกรรม ตลอดจนความต้องการในการจัดกิจกรรมระหว่างปิดภาคเรียน การปรับปรุงสถานที่จัดกิจกรรม และสื่อที่ความต้องการให้ใช้ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งความต้องการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ตามเกี่ยวกับเหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น เนื่องจากการไม่ทราบข่าวการจัดกิจกรรม หรือวัน เวลาและสถานที่จัดไม่เหมาะสม หรือเรื่องที่จัดและการจัดไม่น่าสนใจ

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ที่เข้าใช้หอสมุดแห่งชาติ ในช่วงวันที่ 28 ธันวาคม 2526 ถึง วันที่ 28 มกราคม 2527 ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป โดยผู้วิจัยสุ่มแจกตามห้องอ่านหนังสือต่าง ๆ ด้วยตนเอง แล้วคอยเก็บแบบสอบถามกลับคืน ภายในวันเดียวกัน รวมใช้เวลาเก็บทั้งสิ้น 4 ครั้ง คือสุ่มแจกในวันราชการ 2 วัน วันเสาร์ 1 วัน และวันอาทิตย์ 1 วัน ทั้งในช่วงเช้าและบ่าย จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบ 620 คน

แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 570 ฉบับ ถูกเป็นร้อยละ 91.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. นำแบบสอบถามมาจำแนกตามประเภทผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมและผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม
3. แจกแจงความถี่ของค่าตอบแต่ละรายการ โดยวิธีซีครอยเคแนลงในตารางที่สร้างขึ้นเอง แล้วจึงสรุปเป็นตัวเลขลงในตารางอีกครั้งหนึ่ง
4. หาค่าร้อยละของค่าตอบที่อยู่ในตอนที่ 1 (ข้อ 1.1-1.7) ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 (ข้อ 2.1-2.7) ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรม ตอนที่ 3 (ข้อ 3.1-3.9) ซึ่งเกี่ยวกับความต้องการในการจัดกิจกรรม และตอนที่ 4 ซึ่งเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$P = \text{อัตราส่วนร้อย}$$

$$f = \text{จำนวนผู้ตอบปัญหาข้อนั้น ๆ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

5. สำหรับข้อมูลในข้อ 3.10 ของตอนที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการในการจัดกิจกรรม นำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีประเมินค่า โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s_x) ของค่าตอบแต่ละรายการ ด้วยวิธีการดังนี้

5.1 แจกแจงความถี่ของค่าตอบทุกข้อของแบบสอบถามทุกฉบับ

5.2 คำนวณความถี่ของแต่ละช่องควยค่าน้ำหนักประจำช่อง ซึ่งกำหนดไว้คือ

$$\text{มาก} = 4$$

$$\text{ปานกลาง} = 3$$

$$\text{น้อย} = 2$$

$$\text{ไม่ต้องการ} = 1$$

5.3 หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าคอมแต่ละช้อย่อย โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของค่าคอมแต่ละช้อย่อย

f = ความถี่

X = คะแนนหรือน้ำหนักประจำช้อย่อย

N = จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละช้อย่อย

5.4 แปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าคอมของแต่ละช้อย่อย โดยกำหนดให้

3.50 - 4.00 = มาก

2.50 - 3.49 = ปานกลาง

1.50 - 2.49 = น้อย

1.00 - 1.49 = ไม่ต้องการ

5.5 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคอมแต่ละช้อย่อย โดยใช้สูตร

(ประกอบ กรรณสูตร 2525: 83)

$$s_x = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

s_x = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = ความถี่

X = คะแนนหรือน้ำหนักประจำช้อย่อย

N = จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละช้อย่อย

6. สำหรับข้อมูลจากค่าคอมข้อ 3.10 ซึ่งเป็นค่าคอมแบบปลายเปิด ให้นำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญเป็นหัวข้อ พร้อมแสดงค่าจำนวนผู้ตอบด้วย

7. จักทำการวางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งนำเสนอในบทต่อไป